

ẢNH HƯỞNG CỦA FDI ĐẾN NGÀNH CÔNG NGHIỆP CHẾ BIẾN THỰC PHẨM Ở VIỆT NAM

Impact of FDI on food processing industry in Vietnam

NGUYỄN VIỆT ANH

*N*ghiên cứu này sử dụng mô hình hồi quy logistic để phân tích những tác động của FDI đối với các doanh nghiệp chế biến thực phẩm ở Việt Nam. Kết quả phân tích cho thấy, các yếu tố như số năm hoạt động, quy mô, năng suất lao động, tình trạng xuất nhập khẩu, mức độ tập trung của ngành cũng như yếu tố thị phần FDI có tác động đến các doanh nghiệp chế biến lương thực thực phẩm tại Việt Nam qua nhiều năm. Kết quả chỉ ra rằng, sự hiện diện của FDI không có tác động lấn át đến sự rời ngành của các doanh nghiệp ngành công nghiệp chế biến lương thực thực phẩm tại Việt Nam, mà còn giúp làm giảm số lượng doanh nghiệp rời ngành.

Từ khóa: ảnh hưởng, FDI, chế biến, lương thực thực phẩm, Việt Nam.

The study used a logistic regression model to analyze the impacts of FDI on food processing enterprises in Vietnam. The results of the analysis showed that factors such as years of operation, size, labor productivity, import-export status, industry concentration level as well as FDI market share have impacts on food processing enterprises in Vietnam over many years. The results showed that the presence of FDI does not have a dominant impact on the exit of enterprises in the food processing industry in Vietnam but also helps reduce the number of enterprises leaving the industry.

Keywords: impact, FDI, processing, food, Vietnam.

1. Đặt vấn đề

Kể từ “Đổi mới” năm 1986, Việt Nam đã trải qua quá trình tăng trưởng kinh tế mà bên cạnh xuất khẩu, FDI là yếu tố đóng góp chính vào sự phát triển đó. Trong quá trình chuyển đổi sang nền kinh tế thị trường, mở cửa hội nhập quốc tế, Chính phủ Việt Nam thực hiện mục tiêu thu hút vốn và công nghệ cao từ các quốc gia phát triển trên thế giới như Mỹ, EU, Nhật Bản... với hy vọng quá trình chuyển giao công nghệ sẽ đóng góp tốt hơn cho các doanh nghiệp trong nước thông qua nguồn vốn FDI. Điều này có thể thấy qua sự tăng trưởng kinh tế của Việt Nam trong những năm vừa qua (tổng sản phẩm quốc nội năm 2009 là khoảng 106

tỷ USD, đã tăng lên là hơn 250 tỷ USD vào năm 2018; giai đoạn 2016 - 2019, trung bình mỗi năm tăng khoảng 20 tỷ USD). Bên cạnh những lợi ích, tiếp nhận FDI cũng tác động bất lợi đối với doanh nghiệp nội địa; các doanh nghiệp nội địa sẽ phải cạnh tranh gay gắt hơn với các doanh nghiệp FDI. Đặc biệt, các doanh nghiệp FDI có thể tác động lấn át các doanh nghiệp nội địa, làm khả năng rời ngành của doanh nghiệp trong nước, gây ra sự mất cân bằng và mối quan hệ giữa doanh nghiệp nội địa và doanh nghiệp FDI dần trở nên xấu đi. Các doanh

Nguyễn Việt Anh, ThS., Viện Kinh tế Việt Nam và Thế giới.